

» ÄLDRES MUNHÄLSA

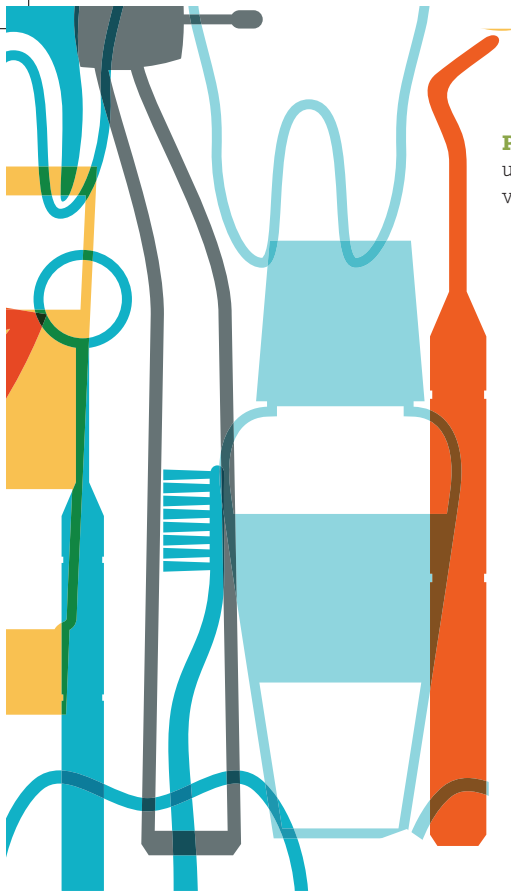
Stor granskning pågår av Senior alert

Senior alert är Sveriges största kvalitetsregister för vård och omsorg. Det ska förebygga vårdskada hos sköra äldre, men har visat sig fungera både bra och dåligt. Nu ska orsakerna granskas i ett stort forskningsprojekt.

KVALITETSREGISTRET SENIOR ALERT stödjer vårdprevention för äldre. I stort sett alla kommuner och regioner använder sig av registret för att bedöma risker bland äldre personer, planera och genomföra åtgärder samt följa upp och utvärdera resultatet. De områden som står i fokus är trycksår, undernäring, oral ohälsa, fall och blåsdyfunktion.

Ett tvärvetenskapligt forskningsprojekt som leds från Högskolan i Kristianstad kommer under närmare fyra år att undersöka vad som kan förbättras – och hur. Forskare från Göteborg, Linköping, region Jönköping och Stockholm deltar.

– Vi ser att registret har enorma möjligheter om det används optimalt, men då behöver kvaliteten

PIA SKOTT, forsknings- och utbildningschef vid Folktandvården i Stockholm.

– Projektet ger ett unikt tillfälle att sätta fokus på äldres orala hälsa.

på den data som förs in öka, säger projektledare Elisabet Rothenberg, biträdande professor i näringslära vid Högskolan Kristianstad och även med i styrgruppen för Senior alert.

En av de deltagande forskarna är Pia Skott, forsknings- och utbildningschef vid Folktandvården i Stockholm. Hon tycker att projektet ger ett unikt tillfälle att sätta fokus på äldres orala hälsa.

– Senior alert är en samarbetsplattform där ROAG-J-bedömning är en modul. Det är oerhört positivt att den orala hälsan finns med och något som kan skapa ringar på vattnet.

Under närmare fyra år ska forskarna undersöka registrets funktioner och vilka utmaningar som finns för att få det att fungera fullt ut i sin förebyggande roll.

– Registret fungerar bra för att hitta risker, men mycket sämre för att identifiera bakomliggande problem och åtgärda dem. Det är en avancerad process, många personalgrupper behöver samverka och ibland saknas nödvändig legitimerad personal. För att åtgärda oral ohälsa behövs tandhygienister och tandläkare, men tandvårdsperso-

nal har oftast ingen fast förankring inom kommunens särskilda boenden för äldre. En annan utmaning är att äldre personer cirkulerar mellan eget boende, sjukhus och äldreboende. Projektet handlar därför om att hitta metoder för bättre samverkan mellan olika professioner och vårdnivåer, säger Elisabet Rothenberg.

I ETT FÖRSTA skede görs kvantitativa analyser för att försöka förstå varför registreringen i Senior alert på vård- och omsorgsboenden fungerar bättre och sämre i olika kommuner. Vilka följer processen och registrerar i alla steg, respektive vilka identifierar risker men gör sedan inget mer?

– Samverkan och att finna mekanismerna för hur det kan fungera väl är väldigt aktuellt inom vård och omsorg. Vi vill hitta förklaringarna till varför det fungerar bra eller dåligt. Är det lokala eller kommunala skillnader? Finns det några mönster som kan förklara skillnaderna? Vad förenar de boenden där arbetet fungerar bra, säger Elisabet Rothenberg.

Då det gäller munhälsa finns ett valbart alternativ i Senior alert som säger »munhälsa bedöms inte för denna person«.

– Det är olyckligt, det finns inte för de andra områdena. Vi vill kvantitativt se hur många boenden som aktivt väljer bort munhälsa. Omvårdnadspersonalen känner sig ofta väldigt osäkra. Det är en

pedagogisk uppgift att utbilda dem i att riskbedömning med ROAG-J bara handlar om att bedöma risk för ohälsa i munnen, formulera en åtgärdsplan och följa upp den. När tandvården och omvårdnadspersonalen når ett gott samarbete är det inte längre så krångligt med ROAG-J-bedömningar. Personalen måste veta hur de ska gå till väga, den som har ett omvårdnadsbehov kanske inte har möjlighet att träffa sin vanliga tandläkare eller tandhygienist. »

SENIOR alert

Projekttitel: Senior alert
– ett medel för bättre vård i samverkan

Tidsperiod 2021-11-01 till
2025-10-31

Medverkande forskare:
Elisabet Rothenberg,
Högskolan Kristianstad

Martina Boström,
Region Jönköpings Län

Annette Erichsen Andersson,
Sahlgrenska universitetssjukhuset

Åsa Larsson Ranada,
Linköpings universitet

Pia Skott,
Folktandvården i Stockholm

samt Helle Wijk,
Göteborgs universitet.